

d 35448 a
ful

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 1.

V Ljubljani, v soboto 6. januarja 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamaolje in oznanila se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od 9—12 ure dep. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Vabilo na naročbo.

Program „Slovenskega Lista“ je znan in takó dober, da se mu doslej še ni ničesar očitalo od nobene strani. Zato o tem ne izgubljam besedij. Obetamo samo, da bomo z isto neustrašenostjo poročali resnico in branili svete ideale slovenskega naroda, kakor minola leta.

„Slovenski List“ ne bode učil vere, to je stvar duhovnov; pač pa bode list branil vero naših očetov, kadar bo javno napadena in zaničevana, to je stvar kristjanov in njihovih glasil.

„Slovenski List“ odločno obsoja zvezo z Nemci v kranjskem deželnem zboru in želi združenja poštenih slovenskih strank. Nekaterim to ni všeč, da je list odločno naroden, a na želje posameznikov, naj si bodo sovražniki, ali prijatelji, se neodvisnemu listu ni treba ozirati. Čem hujši bo naskok na našo narodnost, tem višje bo dvigal „Slov. List“ pravo slovensko zastavo.

V obdelovanju socijalnih in gospodarskih vprašanj je bil „Slovenski List“ zadnja leta nekoliko prešibak. Se ve, tednik je! A tudi v tem obziru smo dobili pomoči. Delavskim slojem smo odločili v listu svoj odelok z naslovom „Glasnik“. Potrudili se bodemo tudi, da dobe kmetje nekoliko več podučnega berila. Izvirna poročila iz drž. zbora imamo zagotovljena, istotako članke o narodno-gospodarskih in obrtniških zadevah. Kar se bode med tednom važnega zgodilo po svetu in v domovini, poročal bode vsako

soboto „Slovenski List“, ob jednem pa tudi prinašal posnetke važnejših člankov iz vseh slovenskih listov. Naš list hoče biti dober tedenski obzornik.

Podlistek bode tem obširnej, čem več bo naročnikov; raznega slovstvenega blaga, zlasti črtic iz domače zgodovine, imamo pripravljenega dovolj.

Tedaj, prijatelji, na delo te dni! Nasprotniki delajo pridno. Kdorkoli nam pridobi novega naročnika, pomaga povečati list ter tako koristi sebi in stvari.

Obzor po slovenski domovini.

Pri uredništvu „Slov. Lista“ nas je polovica papistov, druga polovica pa spada k stranki nemških cesaristov; zadnja polovica je že z nemškim cesarjem končala stoletje, mi ga bomo pa s papežem koncem tega leta. Vender se tudi nam zdi vredno, da se nekoliko ozremo po domovini, ko smo nastopili zadnje leto tega stoletja. Preštejmo dobiček in pogledjmo napredek!

Od vlade Slovenci nismo ničesar dobili, ne zadnje leto, ne to stoletje. Ako lahko hodimo okoli nje, nas pusti še dibati. Če je ravnopravnost soince, naša zahteva pa zemlja, imamo mi vedno zimo.

Kar imamo Slovenci, kar smo si priborili in kar smo napredovali, je vse sad naših žuljev. Štiri šolske trdnjave na mestih, koder nam kratijo izobrazbo nasprotniki, ker bi nas radi imeli tumpce, je ustvarila z družbo sv. Cirila in Metoda slovenska požrtvovalnost. Neštevilne hranilnice in posojilnice, ki izvrstno delujejo in odvrčajo naše ljudi, da bi se pitali tuje z našimi novci, so plačilo za trud nesebičnih slovenskih rodoljubov. Gospodarske zadruge rasto iz tal in le čuditi se moramo razumnosti, katero razodeva

naš narod na narodno gospodarskem polju sam iz sebe.

Napredovala ni v teh ozirih samo Kranjska, tudi Primorska, Koroška in Štajerska so se dvignile h krepkemu delu, povsod se priznava kot nujno potrebno načelo: Slovenec, pomagaj si sam!

Gotovo bi bili vspehi našega truda na vseh poljih še mnogo sijajnejši, ako bi se čedno Slovenci med seboj porazumeli, kakor smo se na primer na vseslovenskem shodu, ako bi vsaj v bistvenih točkah imeli skupni program in brat z bratom borili se proti skupnemu sovražniku.

Žal, da temu ni tako! Vriva se nam po vseh deželah verski boj. Liberalizem grozi, da bode vrgel ob tla staro krščansko vero. Zaradi tega moramo porabljeni polovico svojih močij za časniški in društveni boj, ko bi jih tako silno potrebovali pri zgradbi poslopja za izobrazbo in blagostanje. Liberalci so ofenzivni, kristijani smo defenzivni. Oni odnehati nočejo, mi ne smemo. Zmago upajo oni trdno, mi najtrdnješe.

Tretjič že pomni slovenska zgodovina, da je boj mej brati zaradi vere. Pred 12. stoletji so poganski Slovenci napadali krščanske Slovence, a izginili so pogani. Pred 4. stoletji so Luterani hoteli uničiti katoličanstvo tudi med Slovenci, a se jim ni posrečilo. In sedaj hočejo moderni luteranski pogani udušiti vero naših očetov z zaničevanjem vsakega pojava krščanske misli — a ugnali nas ne bodo v kozji rog. Katoliški shod, ki se bode vršil letos v Ljubljani, naj združi vse krščansko misleče in za narod navdušene Slovence v trdno falango junakov. Bog in narod!

Obrtne težnje.

„Mala obrt peša in gine, vedno težje se živi“. Ta odgovor dobivamo od vseh slovenskih obrtnikov, naj jih vprašamo kjerkoli po njih

Zibka.

Prosit! Prosit! Prosit! — —

Žvenket čaš. Hrup. „Silentium!“ Vse obmolkne. Ura je udarila zadnjič — v prošlem stoletju. Sivobrati mož vstane v gostilni pri zasednem omizju, slovesno in važno prične, včasih dvigne oko kvišku, z roko pokaže krog sebe — gostje ga pa gledajo, poslušajo — kimajo z glavami — a te glave so težke, motne. Mnog drži za ročaj trdne opore. Polovico piva se ziblje v čaši in pljuska — včasih tudi čez rob. — —

Nekomu je zdrsnil komolec z mize, zadel je ob čašo in prevrnil kozarec sosedovega vina. Majhen nemir — govornik obmolkne in pogleda resno — a zmotilo ga ni v naučenem govoru — dasi je nehal sredi stavka — katerega je tako-le nadaljeval:

„da se popnemo na krilih zlate svobode v sinje višave, da delamo možje luči in svobode kot gorske reke nepobitni valovi po mili naši domovini, kateri zasije rožnonadahnjena — ne — prosim — ji že sije rožnata zora prosvete in slobode — pod katero ječe in beže tema in kovarstvo, tema, črna tema, katere sladka nada se topi kot sneg v grenki resnici. Na nas, gospoda moja, je, na vas, da ne omagamo — marveč, da zmagamo! zato: prosit novo stoletje!“

Obmizje se je zazibalo in zaorili so burni živijo-klici — živijo — stoletju, živijo — govorniku.

In bližali so se govorniku v raznih krivih, lomljenih in valovitih črtah, govorniku, katerega pol stoletja stare kosti sta opirali mogočni veji nocoj vscvetelega lavorja — in peneči ol in šumeče vino je teklo skozi široka grla, pod omračenimi možgani dol v največje brezno, ki se zasipa od Adama sem — a še ni polno — v človeški želodec. — Boginja Domovina pa je plavala nad družbo v tobakovem dimu in v sladki nadi in trdnem upanju ekstatično iztezala materinske roke, kot bi hotela objeti z enim objemom celo obmizje, kot bi hotela vse omamiti z jednim poljubom, očarati in omamiti tiste, ki jo bodo rešili. — —

Doktor Svetloba — tako se je pisal slavn govornik — se je vračal negotovih korakov v pozno jutro domov. Desetkrat je poskusil s ključem, predno je zadel luknjico v vratih, in pri vsakem poskusu se mu je mogočno zakolcalo. Potem je mencial po stopnicah in vrhu njih naletel na staro pobožno deklo, ki je šla že v cerkev. Zaklel je in se razjezil. Kakšno je to ljudstvo, ki vse noči hodi okrog in draži ljudi in Boga!

Legel je. — Nad njim so zašumele lavorike. strnile se v gosto girlando in mu obsenčile oko — čelo — in duha.

A komaj je telo padlo tja, kjer pozabljenost vse verige zgrudi, že je doktor Svetloba začel sanjati — sanje novega leta — in novega stoletja. — —

Tri rojenice so prinesle v sobo zibko, krasno, umetno zibko, kot je doslej še doktor Svetloba ni videl, pa tudi nihče drugi ne. Zibka je bila vsa rasvetljena z električnimi tulipami, tako da ni bilo ne lesa, ne rezbarij, ne svilenega kolterca ne belih plenec — ampak vse to je nadomeščala luč — sijajna luč v vseh barvah in lesketu. Gugala se je zibka brezslušno, a tekla ni po tleh — kakor na ognjenih albatrosovih perutih se je zibala po zraku in nihala tako rahlo in ljubko, kot bi vetrec nihal snežinko.

A zibka ni bila prazna. V njej je ležalo majhno dete. Svetloba je spoznal v njem porojeno stoletje. Rojenice so postavile zibko na vzvišen prostor, dihale hladu in najfinejšega vonja s kraljevimi kitajskimi pahljačami.

Gospod Svetloba se je kar zamaknil v ta prizor — a ni vstrajal pri tem — prizor se je širil — podobe prihajale so k zibki in pozdravljale novorojeno dete,

stanju. In če vprašujemo dalje po vzrokih, tedaj se oglašajo s celo vrsto pritožb. „Državna postava nam ni ugodna, ljudstvo nima z malim obrtnikom več onega stika in onega prometa, kakršnega je imelo prej, velike tovarne nas z neomejeno konkurenco uničujejo, med seboj ni mammo zveze, naš stan je raztrgan, razkosan, proizvajalcu blaga vedno bolj škoduje prekupec, nimamo nobenega rokodelskega zastopstva, ki bi nas male proizvajalce branilo proti tuji konkurenci, javno mnenje, ki se peča s tisočeriimi vprašanji, za nas nima smisla, naše stroke druga za drugo odpadajo, če gre tako dalje, bomo prišli s svojimi družinami na nič, postali bomo tovarniški delavci ali konfekcionarski uslužbenci — kratko rečeno: rokodelstvo, ki je imelo prej „zlato dno“, nima sedaj več nobenih tal, ampak propada v močvirje proletarijata.“

„Saj živimo vendar v času, v katerem se nam toliko govori o napredku, o svobodi, o neodvisnosti . . .“

„A, nehaite mi s takimi frazami! Kaj mi pomaga, če napreduje le veliki fabrikant, kaj imam od tega, če vedno bolj razširjajo tuji ljudje svoje izdelke po deželi, kaj imam od tega, če goljufo, nič vredno blago gospodari na naših trgih in se vsiljuje domačim ljudem? Jaz delam pošteno in hočem poštenega plačila, ljudstvo je pa vedno bolj slepo, išče le svetlega blaga, ki je po ceni, in zaničuje pošteno, domačo robo.“

Tako nam odgovarjajo oni možje, ki so si ohranili še kaj vzornosti in trezno premišljajo položaj obrtnikov.

Mi živimo v dobi, v kateri socialna vprašanja pretresajo ves izobraženi svet. Kdor hoče veljati za izobraženca, za naprednika, mora to vprašanje vsaj poznati. In pri nas vidimo, da javno mnenje ta vprašanja prezira. Ali smo mi ločeni od svetovnega trga? Ali na nas ne vplivajo svetovne obrtne in kupčijske razmere? Tu je odgovor že prijoren. Mi smo nad vplivom svetovnega razvoja. Mi sprejemamo med se nazore in razmere, katere nam vsiljuje svetovni razvoj. O domačem slovenskem obrtnem in gospodarskem razvoju, kateri bi bil neodvisen od splošnih gospodarskih razmer, mi niti govoriti ne moremo, ker je vsa velika trgovina in vsa velika obrt v nam sovražnih, tujih rokah in nas le izkorišča in porablja za podlago svojih spekulacij. Kaj je torej bolj potrebno za nas, zlasti za naše obrtnike, nego da se oprostimo svojega ozkega stališča, da začno premišljati svoj gospodarski položaj, da ga primerjajo s svetovnim prometom in da delajo za domačo, slovensko gospodarsko organizacijo obrtništva?

Mi smo sedaj tako malenkostni, da politično in socialno delujemo samo, kadar se med sabo prepiramo. Naši ljudje ne vidijo drugega pred seboj, nego nekaj oseb in nekaj društev, in pri tem vpliva nanje samo oni, ki jih zna z

nekaj frazami nahujskati zoper tega ali onega človeka, zoper to ali ono društvo.

Tukaj je treba ustvariti delo. Naši obrtniki morajo dobiti širše obzorje in morajo se zavedati, da je treba interese svojega stanu zastopati v stanovsko strokovno izobrazbo. In ker je jedro našega obrtništva v rokodelstvu, zato moramo skrbeti za izobrazbo in organizacijo rokodelstva. Poleg kmetov morajo biti naši prvi varovanci rokodelci.

Tu pa moramo med poglavitne napake se danjega družabnega reda šteti sledeče nedostatke:

Pri nas je veliko proizvajanje obrtniških izdelkov, kolikor ga je sploh v naših deželah, v rokah tujcev, kateri delujejo s stroji in imajo v svoji službi cela krdele slovenskih delavcev. Ti delavci se organizujejo po svoje, kar je čisto prav, a kapital velikega obrta je v rokah tujih kapitalistov. Ti tuji, nam sovražni kapitalisti izrabljajo zase stroje in delavno moč našega ljudstva. Njih delavna moč je tako velika, da izpodriva vedno bolj slovenskega malega obrtnika in bo v kratkem zadušila celo naše rokodelstvo. Kak „flikar“ med krojači in čevljarji nam bo še ostal, drugo pojde rakom žvižgat, če se ne organiziramo.

Za nas Slovence je še posebno škodljivo konfekcionarsko proizvajanje. Kapitalist daje delati mnogim obrtnikom, katere grozno slabo plačuje. Te izdelke za nizko ceno v prodajalnicah postavlja in našim rokodelcem jemlje zaslužek. V krojaškem in čevljarškem obrtu se pri nas prodajajo izdelki, ki niso izdelani na Slovenskem, ampak na Dunaju, v Požunu, na Nižjevavstrijskem, in se tu v raznih prodajalnicah penujejo ljudem. Naše občinstvo ni od nikogar podučeno, da bi se izogibalo teh tujih spekulantom, ampak vedno rajše od njih kupuje in naše domače rokodelce prepušča bedi. Naši rokodelci pa niso še toliko izobraženi, da bi se podučili in se organizovali za skupno obrambo proti tem tujim pijavkam. Kd j bomo mi prišli do strokovnih rokodelskih združenj s samostojnimi prodajalnicami? Če tega ne ustvarimo, bodo propadli naši rokodelci najprej po mestih, potem po vaseh, in slednjič bo le še kje pod Triglavom ali v Beli Krajini glodal črno skorjo kak zaostali „flikar“. Drugo bo šlo v tovarno ali v proletarijat.

Veliki podjetniki združujejo več obrtnih strok v jedni roki. S tem ne uničujejo le mnogo obrtnikov jedne stroke, ampak obrtnike mnogih strok. To opazujemo pri zidarjih, mizarjih, ključavničarjih, kovačih itd. V naši splošni obrtni svobodi je to čisto dovoljeno, in nihče ne vpraša, koliko revnih rodbin pride pri tem ob kruh. Tudi krošnjarstvo, ki slepari s slabimi izdelki po deželi, je ravno pri nas še veliko pogubnejše, nego drugod. In k temu pride

umreti. — Kocha v Berlinu ni več — uh — morda Röntgenovi žarki — gorje! In ko se je najbolj tresel, gledal samega sebe — tedaj pripojeta dva fanta — prav navadna kmečka fanta, mlada kot zarja, rudeča kot pirh, lice kot jabelko — in nič fraka, nič cilindra, nič rokavic žulje na rokah, zavihane rokave.

Bolehni stavec jih zagleda, parfimirano ruto potegne iz žepa in si tišči nosnice, samega ogorčenja bi kmalu omedlel, kregal bi, zabavljal, a ne sme, dete je mlado, nevino, mora se zatajiti ob zibki. Fanta gresta dalje proti zibki — hrupno, veselo. Stavec maha z roko — proč — proč — nič ne pomaga — sedaj sta sredi frakarjev — sredi višje inteligence — že sta pri zibki. In glej — groza vseh groz! Dete se zgane, vstaja — izkobaca se iz plenice, rojenica ga opira — a čisto malo — dete stegne rokce in naenkrat je v narčju žuljave roke — izpregovori jecljaje prvi stavek: „Jaz sem tvoj, naj bolj tvoj!“

Kot polnočni blisk je pretreslo navzoče: Gospod Svetloba se je zgrudil in — zbudil.

Na čelu mu je stal znoj, usta so hrepenela po kozarcu vode. — Pil je in pijoč sklenil, da se prvi dan v letu naleze trtnega soku do polnosti — sicer ne bi pozabil teh sitnih sanj — te novoletne zibke. Vav.

še brezmejna, čisto umazana in nepremišljena konkurenca med domačini obrtniki, kateri nimajo nobenega smisla za skupni stan, ampak v svoji grozni nepremišljenosti razjedajo vedno bolj slovensko obrtništvo.

Našteli smo tu nekaj nedostatkov. In sedaj vas vprašujemo, slovenski obrtniki: Ali ni potreba, da se v teh slabih, obupnih razmerah začne odločno, vstrajno in premišljeno delovanje? Mi mislimo, da morajo v obrtnih krogih vsa druga politična vprašanja stopiti v ozadje pred tem prvim, važnim vprašanjem. Naši ljudje morajo najprej živeti, potem naj filozofirajo in politizirajo. Zato pa je sedaj najbolj potreben pouk o socialnih razmerah obrtništva. Po mestih in po deželi se naj obrtniki jedne stroke zbirajo v klube, k prostim, prijateljskim pogovorom o strokovnih vprašanjih, ki niso podvrženi obrtnemu državnemu zakonu, naj poprosijo kakega izobraženca, da jim predava o njihovem stanu, in naj se pripravljajo na velike, vseslovenske obrtne zveze. Snovateljem vseslovenskega krščanske socialnega shoda pa že sedaj priporočamo v pretresanje točko: Kako povzdigniti med našimi obrtniki stanovsko zavest in jih povprašati za strokovna društva. Prepričani smo, da bodo obrtniki vsega Slovenstva se z zanimanjem in složno oklenili tega prepotrebnega dela.

Časniški glasovi.

„Slov. Narod“ piše v 1. letošnji številki, da je vprašanje o židovstvu pereče za Nemce, še bolj pereče pa za nas. Židov moč je po vsem svetu velikanska. Vsi narodi sovražijo Žide. Njih premoč, posebno na gospodarskem polju, je oživotvorila antisemitsko mogočno gibanje na Dunaju in po vseh drugih deželah. Francozi so imeli zato Dreyfusiado, Čehi svojo Hilsneriadi, in naravno je, da je akademična mladež češka vseučiliškega profesorja, svojega nekdanjega ljubljence, skoro kamenjala radi židovskega imena. In list, ki tako piše na prvi strani, prosi v inseratu na zadnji strani za mnogobrojen obisk — Angleškega skladišča oblek v Ljubljani. — „Slov. Narod“ nadaljuje boj proti škofu. V članku za novo leto piše: „Škofu je treba pokazati, da vsa njegova škofovska avtoriteta v posvetnih rečeh nima prav nobene veljave, da se svobodomiselnemu občinstvu za njegove prepovedi neljubih mu listov toliko meni, kakor za lanski sneg, in da se ne da od njega ne od njegovih hlapcev komandirati in terorizirati“ — Pripomniti moramo, da knezoškof ni prepovedal „Slov. Naroda“ zaradi posvetnih stvari, ampak zato, ker „Narod“ vtika svoj nos na cerkveno polje, ker javno hujska ljudi proti katoliški veri, ker smeši njo in njene obrede in njene služabnike od papeža do kapelana, ker hvalisa luteransko vero in njene hlapce. Svobodomiselnemu občinstvu bo lahko razsodilo, da če mora starosta „Sokola“ imeti nekaj avtoritete v svojem društvu, jo mora imeti tudi škof v katoliškem društvu, ki se imenuje cerkev, in da so ljudje, ki se za škofove prepovedi zmenijo toliko, kakor za lanski sneg, že terorizovani, pa ne od škofa, ampak od svojih protikršćanskih predsodkov. Verski boj je napovedal „Slovenski Narod“, škof je le defenziven, on le odganja skrunitelje vere, kar je njegova stanovska in od Boga mu naložena dolžnost. Tako sodi svobodna misel. — Še nekaj! „Narod“ dalje goji trdno nado, da se bo njegov boj končal s popolno zmago napredne narodne ideje in s popolnim porazom protinarodnega klerikalizma. Zvestobo kliče liberalcem širom slovenske domovine in jih pozivlje, da naj se vsi do zadnjega oklenejo „Naroda“. — Ali ni to vrhunec nesramnosti? List, ki je še nedavno hvalil zvezo Slovencev z Nemci na Kranjskem, ki je prav te dni objemal kot svoje zaveznike najbolj zagrizene nemčurske trgovce na Štajarskem, si upa še ziniti besedico o narodnih idejah! In če ta list sme javno vabiti liberalce vse do zadnjega, da se oklenejo njega, zakaj bi voditelj katoliške cerkve v pastirskem listu ne smel klicati v spomin zvestobo krščanski veri in pozivljati kristijane, da se ravno zdaj, ko predrzno

Gospod Svetloba je z duhovitim očesom uganil takoj vsakega častilca sveto zvanje: spoznal je žurnaliste, noveliste, poete, slikarje in politične razne strujarje, berače in kapitaliste.

Videl je mladi, a blede obraz dekadenta, videl njegovo negotovo hojo, videl njegovo sanjavo oko, ki je iskalo luči, iskalo nečesa, da bi se oprlo, prijelo — in potem se vžgalo in pregnalo meglo. — Uu — to čudno meglo! — Gledal je glavo secesionista — vso zavito in zamotano v najrafiniranejšje črte, ovenčano z dvigajočo se rožo — — Videl je simbolista, obdanega s svečami, kadilom, glorio — — Videl je celo satanista, črne kot oglje, s kozlovskimi nogami, z zavitim repom — in roki s trozobom — — Videl je kašljajočega starca — psevdoliberalca — lepoticje se mu je luščilo z obraza in so se videle gube jetičnega obraza. Komaj je hodil, a je želel biti vendar prvi — pa so ga pustili do zibke, dete ga je pogledalo in se mu pomilovalno nasmehnilo, stavec je posilil kašelj od stida — moral se je opreti trdo ob palico — slavno palico — zvenečo frazo — da se ni sesedel. Gospod Svetloba je pogledal in pomiloval starca — a kar naenkrat se strese po vseh udih, gleda, gleda — uu — ta stavec — to je on; sam on — to palico pozna — da, to je njegova palica — in on jetičen — mora

nastopa sovražnik, vsi do zadnjega oklenejo krščanskih idealov, s katerimi se lepo strinjajo narodni ideali! Še celo maloklerikalna „Edinost“ je minoli teden pisala, da v cerkvi nahaja še dandanes znaten del našega naroda edini narodni zavod. To so razlogi, katere diktira pamet, da ima škof prav.

„Gorica“ obeta v vabilu na naročbo, da bo njen program oni, za katerega so se zjedini slovenski in hrvaški državni in deželni poslanci dne 2. oktobra 1890 v Ljubljani, ki so bili takrat vsi edini. Sliko goriške edinosti pa podaja „Gorica“ še na isti strani. Predsednik „Sloge“ dr. Anton Gregorčič priporoča v oklicu do veleposestniških volilcev za kandidata tolminskega župana Oskarja Gabrščka; precej spodaj se pa o njegovem političnem znancu piše, da ni pravi rodoljub, da je njegovo početje navadno koristolovstvo in politično sleparstvo. Ker je Gabrščkova „Soča“ lani strupeno napadala „Učiteljskega Tovariša“ in je „Soča“ obsojalo vse učiteljstvo, sedaj pa „Tovariš“ pete liže „Soči“ in ponatiskuje iz nje dopise, prosi učitelj-dopisnik „Gorice“, da bi „Tovariš“ ponatisnil tudi njegov članek zoper Gabrščka, — kar se pa gotovo ne bo zgodilo zaradi političnega vprašanja. — To so dogodbe iz dežele Kolobocije, ki bi se lahko imenovala Slovenija, ako bi ne bilo na svetu znanega trojnega zla.

„Gorica“ piše: „L. 1900., katero smo srečno učkali, je kaj imenitno in važno na vse strani. Ono je zaključilo „razsvitljeno“ 19. stoletje ter je otvorilo novi dvajseti vek, v kojem bode imelo Slovanstvo brez dvoma prvo besedo, zato bi ga lahko imenovali tudi slovanski vek. Katoličanom je leto 1900 vsled odredbe sv. očeta papeža sveto leto. Slovenci bomo obhajali v tem letu stoletnici rojstev dveh naših slovstvenih in dušnih prvakov Slomškega in Preširna. Pri nas na Goriškem pa bode letos 400 let, odkar tukaj vladajo avstrijski vladarji.“

„Soča“ je začela izhajati po trikrat na teden, ker vidi proti sebi „besne nasprotnike pri nečednem rovarstvu“ (Goričane). Dostavlja pa, da dr. Tuma ni hotel z a d a v i t i dr. Gregorčiča, ker ta ni intabuliran na narodno vodstvo. Prepovedano pa ni Tumi, težiti po Gregorčičevih častnih službah. Dr. Gregorčič in njegovi narodni trotje so navajeni le slavospevov. Tako „Soča“. Nihče se ne čudi, če je pri takem pisanju in teženju dr. Tume in Gabrščka v teh dneh najstrastnejši boj proti „Soči“.

Kaj nam prinese leto 1900? Celjska „Domovina“ spominja se pod tem naslovom križevega pota slovenskega naroda, udarcev, katere smo dobivali od vlade. Mnenje je, da dobimo teh udarcev obilo tudi v novem letu. Potem pa pravi: „Za to pa je upati, da bomo v gospodarskem napredku čvrsto korakali naprej, kar pomeni za nas najboljšo šolo tudi v politično osvobojenje. Največje važnosti v tem oziru za celjske in spodnještajarske Slovence je snujoča se zadruga „Merkur“, ki bo že morda v nekaterih mesecih odprla svojo veliko trgovino za železnino. Oživotvorjenje te zadruga je za Slovence gotovo večje važnosti, kakor če bi dobili svojega ministra na Dunaju, doma pa bili navezani, množiti tujcem kapital. Tako se nam tudi v letu 1900 ni treba ničesar bati. Če ne napredujemo brzih korakov, pa napredujemo vztrajno in zanesljivo. Novo leto naj bi nam prineslo vztrpljivosti, ako že ne popolne sloge med političnimi in gospodarskimi strankami v lastnem taboru, in stali bomo Slovenci kot neprodirljiva falanga proti nemškim in vladnim naskokom. Naši poslanci in voditelji pa naj storijo vselej in proti vsakomur svojo dolžnost. Naj ne opustijo, še tako malovažno priliko porabiti, ki zamore slovenskemu narodu politično in gospodarsko pripomoči, naj ne prezrejo najmanjše zadeve zavrniti, s katerimi bi nam hotela vlada ali naši politični nasprotniki škodovati. Bodočnost je slovanska! Tudi v letu 1900 moramo skrbeti, da pridemo vsaj za edno stopnjo bližje temu prorokovanju.“

O kranjskih Nemcih piše nekdo v „Domovino“: „Kranjski in goriški Slovenci se tej kopici nemških nacionalcev nikjer ne postavijo v bran, kakor bi se morali. S tisto brezozirnostjo,

s katero nastopajo ti ljudje proti Slovincem, postopati bi morali mi povsod, in ne smeli bi pripuščati niti njim niti vladi, da se na naš račun maste. Kdor tega ne stori, ne stori svoje dolžnosti v političnem boju za pravice slovenskega naroda. Zamujeno pa se ne da več popraviti. Zato je pa treba, da se za prihodnost za ta boj bolj oborožimo in organizujemo: Slovenci na Kranjskem in Goriškem dokažimo, da je Nemeč na jugu le gost in ne gospodar!“ — Slovenskim prvakom priporoča tudi „Slov. List“, da si zapišejo te besede za uho.

„Učiteljski Tovariš“ je postal politično glasilo liberalnih učiteljev. V prvi letošnji številki objavlja svoj program in napoveduje boj cerkvi. Pravi, da se veronauk in verska vzgoja ne smeta odpraviti iz šole, da se pa mora ločiti šola od cerkve. Kdo naj pa nadzoruje veronauk in versko vzgojo v šoli, če ne cerkev? Huduje se nad duhovni, ki delujejo med ljudstvom za krščanska načela, bodri pa svoje pristaše, da naj delujejo med ljudstvom za krščanstvu nasprotna, svobodomiselnna načela. Obsoja delovanje duhovnov zunaj cerkve, meni pa, da je učiteljem vse dovoljeno zunaj šole. Te zahteve niso poštene! Mi zahtevamo za krščanski naš narod krščansko misleče učitelje v šoli in zunaj šole, paganski učitelji naj pa gredo med pagane in tam govore o svojem bogu. Za versko vzgojo je treba zveze cerkve s šolo. Sužnjevanje ne potrebujemo nikakih, pač pa podložnikov krščanskih načel v življenju.

Izvirni dopisi.

Iz Spodnje Štajarske. Novo leto, novo stoletje! Velika doba trpljenja in borbe leži za nami. Dal Bog, da dosežemo v novem več, kot se je dalo priboriti v minulem veku. Kljub skrbi, kljub trudu, katerega imajo posamezniki za delavsko organizacijo, kljub vsem novim postavam, novim paragrafom, ki se kujajo bajé v prid ljudstva in proletarca — napredujemo na Spodnjem Štajarskem vrlo počasi. Jaz mislim sploh cel Spodnji Štajar, ne znabiti to ali ono okrožje, kajti če pogledamo delovanje celjske krščan.-socijalne narodne stranke, vidimo tu primeroma velikanske korake. Ustanovili so si delavsko podporno društvo, katero šteje sedaj okoli 560 članov, in 4 podružnice — vse v celjskem okrožju. Nadalje se je osnovalo politično društvo „Naprej“. Skupno delovanje teh organizacij se je pokazalo pri vseh narodnih veselicah in zabavah, skupni plod tega delovanja pa se vidi najbolj iz krepkega zadrugnega gibanja, a žalibog, da zopet samo v celjskem okrožju. Zadruga so ustanovljene skoraj povsod, kjer je trgovec Nemeč ali nemški misleč odpadnik, to so zadruga, ki naj kljubujejo samopašnim tujcem. Dal Bog mnogo lepega sadu!

Celo zadrugno gibanje ima na spretnih valetih večji organizator g. Ivan Kač, ki je v to svrhu od pristojnega nastavljen. Kot načelniki oziroma duševni vodje zadrug so skoraj izključno gospodje duhovni, kateri skrbijo povsod za spretno poslovodje. Pod takim nadzorstvom in takim vodstvom je seveda tudi gmotni napredek povsod zajamčen. In v resnici je naše ljudstvo, in posebno delavstvo, povsod s cenim in dobrim blagom preskrbljeno.

V Celju imamo svojo zadrugno gostilno, koji dela slavni mestni urad vedno dovolj sitnostij in zaprek. Vsak dan novi odloki, novo nadzorovanje itd., zoper kar se moramo vedno pritoževati. Hvalni, požrtvovalni pravniški pomoči gg. dr. Dečko in dr. Vrečko se je vedno posrečilo, take nagajivosti uradnim potom ustaviti. Nadalje ima delavska organizacija svoj pevski zbor pod vodstvom izkušenega pevovodje.

Naša iskrena želja ob novem letu je, da se prične tudi živahnejše delovanje v Mariboru, kjer naj se s posebno vneto poprimejo delavske organizacije, da se otmó slovenski sinovi verskega in narodnega pogina. V Mariboru imajo rudečkarji še veliko besedo. Hodijo vsako leto rogovilit v Celje s svojo neplačano zastavo, dočim tej sodrgi v Celju tal zmanjkuje. Torej povsod na Štajarskem na vstrajno delo!

Politiški pregled.

Politični položaj. Ministerstvo Wittek bode skoro šlo, pravijo, da okolu 10. januarja. Stalo bode le toliko časa, da se bodo za njegovim hrptom mogle ustavni naši državi rešiti stvari, ki bi ne našle v parlamentu večine. Listi pišejo, da bo Wittekov naslednik dr. pl. Körber, ki bo dobil nalog, ustvariti definitivno uradniško ministerstvo in priritati parlament do pozitivnega dela ter urediti jezikovno vprašanje. Državni zbor bode sklican v začetku meseca februarja ter bode dlje časa neprenehoma zboroval. Naložila se mu bo v prvi vrsti parlamentarna obravnava proračuna. Odločilni krogi hočejo torej poskušati nadalje „mešetarjenje“ s pomočjo uradniških ministerstev. Desnico bodo zopet poskušali rabiti. Druge vesti zopet trdijo, da bode najnovejšo ministerstvo vodil Gautsch ali pa Pininski. Da bi se Čehi z uradniškim ministerstvom kaj bolj sprijaznili, bode imenovan za Češko posebni češki minister, trdijo, sekcijski načelnik dr. Rezek.

Kvotno razmerje mej Avstrijo in Ogersko ni, kakor je bilo prvotno določeno, 65:6 : 34:4, od cesar bi Ogerska itak imela ogromen dobiček, ampak cesar je v svoji naredbi popravil to razmerje na še večjo korist Ogerski. Določil je, da bodi razmerje: za Avstrijo 66¹⁰/₁₀₀, za Ogersko pa 33³⁰/₁₀₀ odstotkov.

Plačujmo! Vojni minister avstrijski Krieghammer namerava kontingent rekrutov podvojiti. Zvišati hoče dosedanje število za 51.550 mož. Za to potrebuje zopet 400 milijonov kron.

V spravo med Čehi in Nemci nima nič zaupanja poslanec Pacák. Te dni je pisal članek v „Podv. Liste“, v katerem priznava, da imajo tudi Čehi zaradi jezikovnih bojov škodo v kulturnem, gospodarskem in gmotnem oziru, a ni upati miru, ker Nemce vlada krdelo šovinistov in da bo zato tudi leto 1900 leto boja. Boj proti vladi so Čehi napovedali kaj resno. Z dnem 1. januarja je 57 mestnih in nad 100 kmetskih občin ustavilo izvrševanje poslov občinskega prenešenega delokroga. Občinam so se pridružili v obstrukciji tudi vsi češki okrajni zastopi. Na Žofijskem otoku v Pragi je pa občinstvo od vojaške godbe na Silvestrov večer zahtevalo, da naj zagode pesem „Hej Slovani“. Ker se je godba upirala, je ljudstvo sikalo in klicalo „Abzug“, in godba je odšla. Nato je občinstvo šlo na most, podrlo ondi stoječi črno-rumeni drog, strgalo ž njega zastavo in jo vrglo v Veltavo.

Ponesrečena vladna akcija za spravo mej Čehi in Nemci. Vlada si zaman domišlja, da bodo Čehi mogli razpravljati z ljudmi, ki v češkem deželnem zboru proglašajo Češko za „nemško provinco“, kot je to storil Wolf. Češki poslanci so ga obkolili ter mu grozili s pestmi, ako ne prekliče. Ogorčeno so vpili: „Češka je kraljestvo, ne nemška provinca!“ Wolfov tovariš Steiner pa je Čehom kričal: „Molčite! Tu smo mi gospodje!“ Deželni maršal je karal Wolfov izraz o „provinci“, na kar so proti izjavi deželnega maršala nemški poslanci vložili protest. Sloga z Nemci je Slovanom nemogoča. Govoriti se more pri teh razmerah le o premagancih in zmagovalcih.

S Češkega šo odpotovali orožniki, ki so došli tja skoro iz vseh avstrijskih dežel vsled izgrediv proti Nemcem in Židom.

C. kr. listi v krščanski Avstriji. V nižje-avstrijskem deželnem zboru so krščanski socialci ostro prijeli uradno c. kr. „Wiener Zeitung“, ki je pisala v božičnem članku, da je rojstvo Jezusovo — „pravljica“. Tako postopanje od strani uradnega lista je imenoval dr. Lueger škandal. Utemeljeval je predlog, s katerim se pozivlje vlada, da v bodoče prepreči tako nesramno pisavo v svojem listu in dá zadoščenje do skrajnosti užaljenemu katoliškemu prebivalstvu v Avstriji. Vladni zastopnik je — molčal.

Nezaupnica laškimi poslancem. Komedijo s svojimi poslanci so pričeli igrati Lahoni v Istri. Njihovo politično društvo jim je dalo nezaupnico. Posl. Bartoli je nato dejal, da bodo laški poslanci odložili mandate. Tega prav gotovo ne store, ker ni gotovo, da bi bili zopet vsi izvoljeni.

Italijanski klub. „Information“ pravi, da je državnozborni italijanski klub popolnoma tih, odkar je nastopilo grofa Claryja ministerstvo. Večina italijanskih poslancev, da je bila za časa zasedanja državnega zbora sploh doma, le nekateri, da so ostali na Dunaju, kjer so opazovali tek stvari ob enem pa pridno hodili od jednega ministra do drugega ter uganjali tam zakulisno politiko, zahtevajoč koncesij na kvar primorskim Slovanom. Obetali pa da so, da so pripravljene glasovati za nagodbo, za proračunski provizorij, sploh za vse vladne predloge, samo da jim gre vlada na roko v njihovih nakanah, naperjenih proti primorskim Slovanom. Dosegli so baje s tem zahrbtnim politikovanjem več, nego so zamogli doseči Slovani z javnim nastopom.

Prus — avstrijski poveljnik. Pruski princ Henrik je imenovan avstrijsko-ogerskim viceadmiralom. Nemški listi vprašujejo: „Ali potrebujemo še kakega dokaza za iskrenost avstrijsko-nemškega „prijateljstva“? Mi pa pravimo: Dokaz je tako očividni, da občudujemo prijaznost odločilnih krogov, ki s pruskimi vodji hočejo varovati Avstrijo.“

Novi volilni zakon v Belgiji je dobil kraljevo potrdilo. Volitve po novi uredbi bodo meseca maja.

Z „zarotniki“ proti republiki se že dolgo časa peča državno sodišče na Francoskem. O možeh, ki hote potegniti Francosko iz blata, je izreklo sodišče sodbo dne 3. t. m. Znani antisemit Deroulede je bil spoznan krivim, Barilir in Dupuc sta bila opravičena. Buffet in Deroulede sta obsojena na desetletno prognanstvo, Guerin pa bode moral 10 let prebiti v kaki trdnjavi. Lux Saluces je obsojen in contumaciam k desetletnemu prognanstvu. Buffet bo šel v Bruselj, Deroulede v San Sebastian. Vodja lige patrijotov bode postal bivši nadpolkovnik Montiel, antisemitsko stranko pa bode namesto Guerina vodil Dupuc.

Ruska kultura. Sibirski železnica je v toliko dogotovljena, da je reka Amur zvezana z Evropo. Železniška proga je sedaj dolga 7000 verst. Sibirski železnica se bode zvezala z glavnim mestom Kitajske, Pekingom. Da se je Rusiji posrečilo v tej točki ukrotiti trmo Kitajcev, je velik udarec za Angleško.

Kralj Aleksander ženin? Madjarski listi hote vedeti, da se bode srbski kralj poročil z nadvojvodinjo Izabelo, hčerjo nadvojvode Fridrika, ki biva v Požunu.

Vojna v južni Afriki. Angleški generali pošiljali v svet toliko več lažljivih poročil, kolikor dožive več blamaž. General French je sporočil, da je zmagal pri napadu na Colesburg Bure. Sedaj se je pa zvedelo, ga so Buri natepli in da je zgubil 150 mož in 8 častnikov in da so mu zaprli pot. Brzjavlja se še o drugi zmagi. Buri so vzeli Angležem Cyphergat pri Molteni. Angleška „Times“ pravi, da to ni čudo, ker so Buri o tem, kar se v angleškem taboru godi, vedno bolje poučeni, nego angleški generali. Na borzi v Berlinu je bila razširjena vest, da so Angleži izgubili Kimberley, kjer divja huda vročinska bolezen. Ladyshmith Buri bombardujejo. Maximovi kanoni delujejo izborno.

Italija in Angleška se bodeta baje dogovorili, da pošlje Italija Angleški na pomoč vojake v Egipt. Na ta način bi potem Anglija mogla operirati s svojo egiptovsko posadko v Južni Afriki proti Burum. Italija in Angleška sta zadnji čas tako natepeni, da ni čudo, ako si gojita simpatije.

Afrika — deutsch. „Grazer Tagblatt“ piše Nemcem v novoletni številki: „Afrika nemška, Afrika nemška... to je najljubši glas mej zvonjenjem zvonov, ki naznanjajo 20. stoletje. Afrika nemška, ne sedaj ali jutri, ampak v bodočih dneh“... — Bog daj n..... pamet!

Domače novice.

Pozor! Drugo številko dobe samo naročniki, zato prosimo, da se vsi, ki se nameravajo naročiti na list, podvizajo z naročnino. Kdor se ne bo naročil, naj današnja številko vrne

ter zapiše na ovitek „Ne sprejemam“. Somišljeniki, na delo, — pridobivajte novih naročnikov in dopisujte pridno!

Osebnosti. Notar g. M. Koser je iz Ptuja premeščen v Mokronog. — G. Albert Samasa je z novim letom svojo tovarno izročil svojemu sinu Maksu.

Farško gonjo ima „Slov. Narod“ vedno na dnevnem redu. Škofa vedno neprenehoma osebno napada in mu očita hudobnost. Sinoči je prinesel vest, da so si zaradi njegovih napadov na škofa in vero „Narod“ naročili celo povsem preprosti kmetje, ki so bili prej 8 let na „Slovenca“ naročeni. Hm! Od zanesljive strani se nam pa poroča, da so patroni „Narod. tiskarne“ zelo poparjeni, ker je tudi „Edinost“ obsodila „Narod“. Liberalci se čutijo vedno bolj osamljene. Svoje blamaže pa hočejo prikriti po izgledu Angležev z izmišljenimi poročili o „zmagah“ nad pastirskim listom. Prepričanje postaja splošno, da je „Slovenski Narod“ najpodlejši list v Avstriji. Nič ni čudnega, če je potrkal škof njegovim naročnikom na kosmato vest.

Govoranca v oštariji. Piše se nam: Na novega leta večer je znani občinski svetnik pri dobrem bizelju dobil korajžo in izpustil to le govoranco v oštariji: „Mej duš, derehtarji lahko pravija: skup držima, ki vlečejo po šest tavžent iz kase. Per nas je pa drgač. Šterdeset tavžent boma mogl plačat vsak let samo za tist hudičov ajenpon po mest, naše kojne pa konederu gnat. Al župan misl, da Iblančan dnar kradema? Tavčar je tud hud. Je djav, da se boja ldje potli tokú plašil, koker se zdej kojni. Mi iblansk posestniki se pa tud ne dama komanderat, kokr župan misli, mi nočma, dab naši kojni od dovogga časa crkal. Župan nas premalkrat povab, da bli mi tih!“

Z lovorom ovenčali so v Silvestrovi noči v kazini ljubljanski Nemci dr. Binderja. Potem so zapeli „zmagovalno pesem Burov“.

Dr. Tavčar na zatožni klopi. Vipavski dekan gosp. Erjavc je tožil vrhovnega urednika „Slov. Naroda“ dr. Ivana Tavčarja zaradi razžaljenja časti. „Narod“ pravi, da hoče dekan pod ključ spraviti glavnega liberalca. Vse svoje upanje pa stavi dr. Tavčar na srečno svidenje pred porotniki, katere menda šteje med „manjše“ liberalce.

Škof blagih rok. Knezoškof dr. Jeglič je podaril „Naši straži“ 100 kron. To je že tretji dar „Naši straži“. Za Jeranovo dijaško kuhinjo je daroval tudi 100 kron in dijaški kuhinji v Kranju 100 kron.

Posnemanja vredno. Iz Prage je 1. januarja prišla v Ljubljano ta le brzjavka: „Poveljništvo dež. brambe je praški občini poslalo nemški dopis. Občina je zavrnila nemški dopis ter naznanila vojaški oblasti, da bode odslej vedno tako postopala. Ta brzjavka je pretresla ljubljanski magistrat, ki zato nemških dopisov državnih uradov ne pošilja nazaj, da se obvaruje slovenski značaj Ljubljane.“

Čisto zadeto! „Narod“ je sporočil svojim čitateljem nekatera Vilharjeva prorokovanja, mej katerimi stoji za l. 1899.: „Lipa in hrast se pogajata“. Kar se Kranjskega tiče, je prorokovanje čisto zadeto. Prihodnje zasedanje dež. zbora bode pokazalo, ako to prorokovanje velja tudi za leto 1900.

Smrtna kosa. Umrl je č. g. kanonik in dekan Karol Gajšek na Dobrni. — V Novem Mestu je umrl g. Jož. Žitek, oče odvetnika dr. Žitka. — Umrl je na Primskem pri Kranju nenadoma vpokojeni župnik Janez Pavlič. — Umrl je v Karlovcu frančiškan o. Gilbert Gravl, doma iz Višnje Gore. V Karlovcu je deloval nad 40 let. — V Gorici je umrl č. g. Štefan Bensa, stolni školastik in kanonik.

Nemške račune — nazaj! Ob novem letu zopet preplavljajo Ljubljano nemški računi. Priporočamo, da se take račune pošlje nazaj, ali se jih pa ne plača. Tukajšnja firma za instalacijo vodovoda, Ecker, zavzema pri pošiljanju nemških računov prvo mesto.

Ljubljanski policaji ne bodo dobili zboljšanja plač, kakor je v zadnji obč. seji oblastno dejal oče župan. Čas bi pač bil, da bi se teh revežev spomnili. Želeti bi bilo, da jim olajšajo

tudi njih težavno službo s tem, da jim zmanjšajo službeni čas. Mestni magistrat naj bi se pa spomnil tudi mestnih delavcev, kateri imajo lepo priložnost, za ljubljansko mesto stradati in hoditi strgani, mej tem, ko se marsikje naredi kaj nepotrebnega.

Mestna posredovalnica za delo je pričela poslovati v Ljubljani 3. januarja. Uradne ure so od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 4. ure popoldne do 7. ure zvečer. Za posredovanje se bode plačalo 40 vinarjev za štiri tedne.

Studenec in dr. Bleiweis. V blaznici na Studencu se gode čudne stvari. Blaznemu nadporočniku Lukanu se je zopet posrečilo uiti ter so ga prijeli v Zagrebu. Te dni je pa ušla tudi neka ženska. Na Studencu je niso prav nič pogrešali ter so se zelo čudili, ko so jo ljudje privedli nazaj v blaznico. Bil bi pač boljše, da vitez Bleiweis uredi razmere na Studencu in manj kriči v ljubljanskem občinskem svetu.

Zadnji bumel Karnijolcev ni ostal brez nasledkov. Njihova predrznost je zelo razburila Rovškovega slugo Janeza Žolgarja, ki je pričel bombardirati Karnijolce z jabelki. „Slovenec“ pravi k tej obsodbi: „Ker med delavci narašča razburjenje vsled karnijolskih izzivanj, opozarjamo delavce, naj puste slovenski značaj Ljubljane braniti narodnonaprednemu meščanstvu in se naj nikar ne puste zapeljati do kakih kaznivih dejanj, ker za vse obsodbe so želi doslej le zasmeh narodno-naprednega dijaštva. — S tem mnenjem „Slovenca“ se popolnoma strinjamo.“

Zglasilnice, ki so se doslej dobivale brezplačno na policijskih stražnicah, so v novem letu po vinarju. Trdi se, da so ljudje hodili po brezplačne zglasilnice, pa jih proč metali, tako da so za tiskarno zelo narasli stroški.

Volitev v goriško veleposestvo. Malo trenutkov pred volitvijo pojavil se je še eden kandidat za izpraznjeni deželnozborni sedež. Ta mož je grof Lanthieri. Slovenski veleposestniki se tej kandidaturi smejejo, ker so znane upravne zmožnosti tega grofa. Pri volitvi je zmagal slovenski kandidat, tolminski župan Oskar Gabršček, z dvetretjinsko večino.

Kardinal Missia se je povrnil v Gorico iz Rima na novega leta večer. Po pozdravih dostojanstvenikov na kolodvoru se je odpeljal v svojo palačo.

Slavnost v uredništvu „Edinosti“. Dne 1. t. m. se je vršila pri „Edinosti“ priprosta ali prisrčna svečanost. Glavni urednik, gosp. Makso Cotič, je obhajal desetletnico, kar stoji na čelu lista. O tej priliki se je oglasilo v uredništvu odposlanstvo političnega društva „Edinost“, sestavljeno iz gg. predsednika prof. Mandiča in podpredsednikov dr. Gregorina in dr. Rybača. V markantnih potezah je slavil gosp. prof. Mandič slavljence neumorno požrtvovalnost, ki je v skromnih razmerah povzdignil list na današnje višino.

V Tržiču bodo v kratkem občinske volitve. Upamo, da ne bo nobenega Slovenca, ki bi še nadalje pomagal vzdrževati v Tržiču Nemčurstvo, izza katerega kuka zadnji čas celo Wolfovstvo.

Slovensko časništvo. „Slovenec“ je v novem letu dobil večjo obliko. „Domovina“ je pričela izhajati dvakrat na teden; „Mir“, in „Primorski list“ sta postala tednika ter dobila znatno povečano obliko.

Uredništvo „Slovenke“ nima več gospa Marica Nadlišek. V „Edinosti“ čitamo, da je je prevzela gđ. Ivanka Anžič. Nekateri pa pravijo, da je za to Ivanko skrit Ebin Kristan. Konsorcij „Edinosti“ je dolžen, da pojasni razmerje.

Štajarski deželni zbor. Pri poročilu o proračunu je bila 30. t. m. ostra debata. Poslanec Walz je udrihal po Slovincih. Očital je dr. Sernecu in dr. Dečkotu, da sta kriva celjskih izgredov, ker sta uprizorila slovansko slavnost s provokatoričnim namenom v trdo nemškem kraju. Očital je Slovincem, da so morilci in ubijalci. Poslanec Robič je vrlo odgovarjal Walzu. Opozarjal je Nemce, naj ne hodijo iz steklene hišice. Nemci imajo vzrok, da ne upijejo o celjskih izgredih, ker so jih sami zakrivali. Protestiral je proti Walzovemu psovanju slovenskega naroda,

V štajerskem deželnem zboru nimajo Slovenci ničesar iskati. Predsedstvo jih ne brani niti pred najsurovejšimi napadi.

Slovencev v družbi Jezusovi je bilo leta 1900 v provinciji avstroogorski: 10 mašnikov, 6 školastikov in 8 lajkov, vseh skupaj 24.

Proti tihotapcem. Kakor poročajo goriški listi, so ob vsej avstrijsko-italijanski meji postavili 4 metre visoko mrežo iz zacinkane železne žice, pripravljeno, da začne zvoniti, ako bi kje poskušali prodreti žico.

Pouk v sadjereji je priredila te dni koroškimi slovenskim kmetom gospodarska zadruga v Sinči Vesi.

Davki na Kranjskem so znašali l. 1848: zemljiški davek 682, hišnorazredni davek 54, davek od hišne najemnine 36, pridobnina 53, dohodarina (l. 1851.) 32, davek od žganja 10, od vina 222, od piva 18, od mesa 48, od tobaka 370 in lotrija je nesla 120 tisoč goldinarjev. Leta 1895. je pa znašal: zemljiški davek 616, hišnorazredni davek 143, hišnonajemniški davek 163, pridobnina 152, dohodarina 403, davek od žganja 22, od vina 220, od 194, od mesa 38, od tobaka 1309 in loterija 283 tisoč goldinarjev.

Novo šolsko poslopje na Vidmu začnejo kmalu graditi ter je krajni šolski svet v ta namen kupil Podjedovo posestvo za 4000 gl. Znana dobrotnica v Krškem, gospa Hočevnar, pa je prevzela nase 3500 gl. kupne cene.

V Ameriko se hoče preseliti večje število barjanov. Vzrok je obupni položaj, ker se zavlačuje osuševanje barja.

Drobne novice. Občinska uprava v Celju ima nedostatka 219.997 kron. — V sled južnega vremena so bile na raznih krajih Tirolskega povodnji. Več mostov je voda odnesla. — Zmrznil je Schumijev krojaški pomočnik Pavel Žagar na potu, ko je šel domov na praznike. — Iz okrajev Pregrad, Krapina in Klanjec je prepovedano uvaževati prešičje meso v Avstrijo. — Požarno gasilni zaklad je koncem l. 1898. znašal na Kranjskem 17.135 gl. — Koroški Slovenci imajo doslej 20 posojilnic. V l. 1899. so imeli 10 političnih shodov in 13 shodov Ciril Metodovih podružnic. — V Novem Mestu so dobili drsališče. — Mrtvega so našli 30. decembra na Javorniku 31letnega hlapca Jožefa Kepca. Prišel se je t. a. z Jesenic, da bi v ondotnem valjičnem mlinu dobil dela. — Ponesrečil se je v tovarni L. Clobočnika v Ljubljani pomočnik K. Selan, ko je čistil kotel. — Obesil se je v Ljubljani na starega leta dan bivši hišni posestnik na Opekarski cesti Franc Krže. Prej je grozil družini, da jo bo vso poklal. — V Ameriki se je omožila Slovenka učiteljica Leopoldina Kovačič, hčerka pokojnega davčnega kontrolorja iz Novega Mesta s silo bogatim posestnikom rudnikov. — V šentjakopski fari v Ljubljani je bilo preteklo leto 50 oseb več rojenih, nego umrlih. — Sadnih vrtov je bilo lani na Kranjskem 229, sadnih drevesnic pa 171. — V Kobaridu so l. t. m. slovesno otvorili okrajno sodišče.

Razkrinkani izdajatelj „Glas Naroda“. Izdajatelj ameriškega lista „Glas Naroda“ je agent, ki skrivno vabi na ta le način slovenske kmečke fante v Ameriko: „Ako ste podvrženi vojaškim dolžnostim, pazite, da ne pridetev roke policajem, da se izognete temu, je najbolje, da greste, ko pridete v Ljubljano, k nogam v Št. Vid nad Ljubljano, tam si kupite vožnji listek do Trebiža sami, iz Trebiža v Inomost, iz Inomosta v Basel itd.“ Prosimo rodoljube po deželi, naj svare ljudstvo pred tem podjetjem. Zadnji čas policija ne spi in dobi hitro v pest one, ki se vsedejo na lim Sakserjevih obetom. Sakser pri tem seve ni na škodi.

Koroške novice. V Št. artnu nad Beljakom se je po neprevidnosti sam ustrelil neki laški delavec. Igral se je z nabasanim samokresom, ki se je sprožil in zadel 15 letnega fanta v prsi, da je takoj obležal mrtev. — Gostilno pri „Sandwirtu“ v Celovcu je za 100.000 gl. kupil gosp. J. J. amek.

Laški visokošolci iz primorskih dežel imajo jutri posvetovanje, kako bi se udeležili dijaškega shoda v Rimu. Ako bodo šli ti gospodje v Rim, smejo slovenski dijaki v Rusijo.

Morilca vjeli. Zadnjič smo poročali o roparskem umoru znane gostilničarke Marijanice na Bači. Morilca je dobil orožnik Križaj pred cerkvi na Ponikvi. Hotel je zbežati. S tem se je izdal. Morilcu je ime Peter Carli ter je doma na Ponikvi.

Nesreča. Cirkularna žaga prišla je dne 4. t. m. za roko mizarja Verbiča iz Št. Vida, v delu pri Matjanu v Ljubljani in mu odsekala prste leve roke.

Lahonska hvaležnost. „Edinosti“ se piše: Pred časom ste že pisali o nekem g. Sorrentinu, ki ima mnogo naročeb za Ljubljano in ki ima svoj kamenolom nekje tam pri Dutovljah. Te dni je zopet počastil nek slovenski napis v Trstu z naslovom „tabella schiava“. To je hvaležnost do onih, ki mu dajejo kruha! To naj vzamejo na znanje oni Slovenci, ki temu gospodu dajejo zaslužka, osobito pa naj to čitajo v Ljubljani!

Občinski zastop v Brežicah je sklenil zapovedati gostilničarjem, da morajo imeti nemške jedilne liste.

Nemška surovost. Pri ptujskem okrajnem sodišču je na praznik sv. Štefana klofotal sodni nadoficijal in občinski svetovalec Kerschel (Kerželj) 64letnega v službi osivelega uradnika slugo Javšovca. Stvar se je prijavila na višje mesto. Kaj poreče predsedništvo mariborskega sodišča k temu paševanju pri ptujskem sodišču?

V koroškem dež. zboru je slovenski dež. poslanec Grafenauer govoril proti zvišanju davka na pivo, ter predlagal, da dež. odbor izdela načrt, da se obdačijo biciklji. Sprejet je bil davek na pivo pa tudi Grafenauerjev predlog. Sprejel se je predlog posl. Lemiša, da se deželna naklada zviša od 60 na 65 procentov.

Razstava slik. V „Katoliškem Domu“ je v veliki dvorani razstavljenih dvoje krasnih slik slovenskega slikarja J. Groharja, kateri je izgotovil za romarsko cerkev na Brezju. Naj nihče ne zamudi ogledati si prekrasno delo.

Pobite živali. Lani je bilo na Kranjskem pobitih nevarnih živalij: 2 medvedkinji, 1 hi-jena, 32 vider, 6 steklih psov.

V Ameriko je šlo lani iz črnomaljskega, kočevskega in novomeškega okraja 730 oseb.

Plava kri na Kranjskem. Med kranjskimi plemenitniki jih je mnogo, ki nosijo nemška imena in menijo, da jih je rodila mati Germanija, a njihovi predniki so bili čisto slovenske krvi z lepimi domačimi imeni. Ko so bili od cesarjev poplemeničeni, se jim je „milostno dovolilo“, da so si smeli privzeti nemški priimek, in navadno so novi plemeči prosili cesarja še to milost, da so smeli odbacniti svoje prvotno slovensko ime in imenovati se samo s plemiškim nemškim imenom. Tako so postali iz Slovencev Nemci, kakor dokazujejo nastopna imena: Kačnik — Schlangerberg, Kovačič — Schmiedhoffen, Dolničar — Thalnitscher, Vlah — Flächenfeld, Nemeč — Nemitzhoffen, Bukovec — Buchbaum, Puhar — Puchenthal, Vrtič — Verthenfeld, Brzina — Siegenthal, Grmek — Ehrenleben, Papež — Pappelberg, Naglost — Nagelheim, Počivalnik — Rastern, Zajec — Saitzenberg, Star — Sterburg, Lovrič — Solinau, Šinkovec — Sinenberg, Recè — Regenheim, Zalokar — Sallenstein, Vajec — Wazenberg, Smrekar — Lichtenthal, Valček — Wallensperg, Florijančič — Grünfeld, Lukančič — Hürtenfels, Rakovec — Reigersfeld, Petek — Petteneck, Šera — Scherenburg, Šivic — Schiwitzhoffen, Premrl — Premerstein, Cirjan — Zierheim, Kos — Sternegg, Matačič — Seethal, Prešeren — Heldenfeld, Oblak — Wolkenperg, Skrinjar — Trügler, Cergol — Zergollern, Kordič — Herzenthal, Gladič — Degenfeld, Rus — Russenstein, Voglar — Wiesenegg, Šapka — Ehrenbach, Jelovšek — Fichtenau, Javornik — Altenfels, Škrpin — Oberfeld, Levičnik — Glonberg, Gogola — Leesthal, Knific — Stainhosen, itd.

„Slavljanska Lira“ list za tamburaške zборе. Prične izhajati v Trstu s 15 im januarjem 1900. Izhajala bo v zvezkih mesečno na veliki četrtinski obliki na dveh polah, to je 16. straneh, ne všteti platnice. „Slavljanska Lira“ bo prinašala izključno le tamburaške koncertne skladbe

nalašč prirejene za razne koncerte veselice, itd. Vsebinska „Slavljanske Lire“ bodo sledeči komadi: Venčki raznih slovanskih narodov; pesmi za en, dva in več glasov s spremljevanjem, fantazije, varijacije, idile, gavotte, romance serenada, odlomki iz različnih oper in operet, mennetti, operni in operetni potpourri, kakor tudi koračnice, mazurke, valčki, polke itd. Celoletna knjiga „Slavljanska Lira“ bo imela z naslovom in kazalom 200 strani, na katerih bo 30—35 različnih gori označenih modernih skladb, ter bo stala za vso leto po pošti pošiljana le 15 kron, za pol leta pa 8 kron av. velj. Naročnino treba je poslati naprej, vsaj do 10. januarja 1900. Ker se bo tiskalo le malo izvodov več, nego bode naročnikov. Uredništvo „Slavljanske Lire“ je v Trstu, ulica Cologna št. 2, I. nadstropje. Na obilo naročevanje vabi Hrabroslav Vogrič, učitelj glasbe, vodja pevskega in tambur. zbora „Kolo“ v Trstu.

„Dom in Svet“ letos ne bo samo zabaval, ampak tudi učil. To dokazuje že v prvi številki. Na uvodnem mestu razpravlja urednik dr. Fr. Lampe težavno, a zanimivo vprašanje o lepoti. Potem pridejo povesti, pesmi in ocene knjig. Na zadnje je nov oddenek „Časopis“, ki popisuje Bure. Posebno krasne so slike, n. pr. „Slovenska ženska narodna oprava“ po Koželjevem izvirniku v barvah. Z veseljem bodo ljudje gledali tudi slike iz južne Afrike: Mesto Pretorija, Prehod burske pošte čez reko, Burska družina ter oranjskega in transvaalskega predsednika, Steijna in Krügerja.

„Voditelj v bogoslovnih vedah“, katerega izdajajo profesorji bogoslovnega učilišča v Mariboru, je jako dober list za slovensko duhovščino. Prinaša tudi mnogo zanimivih člankov o slovenski cerkveni zgodovini in starinoslovju. Stane na leto 4 krone.

„Sin.“ Rodbinska drama v 4. dejanjih. Spisal Engelbert Gangl. To dramo je prinesla „Slovenska knjižnica“ in stane za naročnike 45 kr., po knjigarnah pa 60 kr. Ker je naročnikov le okoli 600, je gosp. Gabršček ustavil izdajanje „Slovenske knjižnice“ z izišlim 93. snopičem.

Slovenci! Vpisujte se v družbo svetega Mohorja!

Najnovejše vesti.

Gradec, 5. decembra. Včeraj našli so v njenem stanovanju okoli 70 let staro Karolino Wagner mrtvo. Vse kaže, da je umrla nasilne smrti. Njen 73letni mož je izginil.

Praga, 5. januarja. V Nachodu je izginila krščanska dekla Marija Cervenka, ki je bila v službi pri Židu Kohnu. Trdijo, da jo je neko ljubezensko razmerje gnalo v smrt, občinstvo pa govori, da so jo umorili Židje. Ukrenilo se je vse, da ne pride resnica na dan.

Moravska Ostrova, 5. januarja. V tukajšnjem rudokopu je včeraj pričelo štrajk 1200 delavcev. Doslej se še ni kalil mir.

Carigrad. V okraju Tibre so se pojavili veliki nemiri. Turškega polkovnika Ali Beya so puntarji umorili.

Tiflis, 4. januarja. Potresni sunki se ponavljajo. Doslej je razdejanih 13 vasij. 800 ljudij je mrtvih.

Razne stvari.

Naslednik sv. očeta. Genevski list „Caffaro“ pravi, da je izvedel, da je sv. oče kardinala Gottija priporočil za svojega naslednika.

Časi se spreminjajo. Pred 50. leti se je plačalo gg. poslancem v drž. zboru na Dunaju le 27.261 gl. Za l. 1900 pa se bo gg. poslancem v istem drž. zboru izplačalo 1.300.801 gl., v drž. zboru v Pešti pa 1.762.876 gl. Pred 50. leti je bilo prispevati 123.085.571 gl. za armado, sedaj po 50. letih se je ta svotica povečala do 210 milijonov.

Gimnazijke v — kuhinji. V Budimpešti je že mnogo gimnazijk. Mnogo si to napredno žensstvo domišlja na svoje znanje. Sedaj jim je pa naučni minister spopolnil to znanje na jako radikalen način. Zapovedal jim je, da morajo jedenkrat na teden obiskovati — kuhinjo ženskega izobraževalnega društva.

Kam je izginil denar? Skoro pri vseh bankah cele Evrope so v zadnjem času zvišali obrestno mero na 6% ali 5½%, kar je znamenje, da ni denarja. Radi tega so prisiljene tudi ljudske posojilnice in hranilnice, da zvišajo obrestno mero. Vse to pa je v veliko škodo ubogega delavskega ljudstva, ki mora vse ogromne obrestne svote trdo prislužiti. Ljudstvo je vedno bolj revno, kapital pa se zbira pri židovskih kapitalistih.

Srbski kralj na Dunaju. Poročali smo že, da je srbski kralj Aleksander došel pretekli teden v posete k našemu cesarju. Na dunajskem kolodvoru so kralja pozdravili srbski visokošolci. Ta pozdrav pa se je vršil vsled pritiska. Velikošolcem je bilo zagroženo, da sicer zgube študentske stipendije.

Pruska vlada pri delu. Nemška vlada je sklenila, da premesti vse poljske uradnike v čisto nemške kraje. Nemce pa pošlje mej Poljake. Tako misli, da bo germanizacija hitreje napredovala.

Dosedanje dopisnice po 2 kr. smejo se uporabljati še do 31. marca t. l., vendar pa se mora poleg vtisnjene znamke prilepiti še znamko za 1 vinar, ker stanejo nove dopisnice 5 vinarjev.

Na Ogerskem in pri nas. Pristojbina za dopisnice je ostala na Ogerskem neizpremenjena. Na Ogerskem se torej lahko dopisuje z dopisnicami za štiri vinarje, pri nas za 5 vin. Ali imamo še skupnega cesarja?

Tudi v smrti združena. V Gradcu je zadela kap trgovca Henrika Brauna. Njegova smrt je ženo tako pretresla, da se je čez nekaj minut tudi ona zgrudila mrtva na tla.

Zena ubila moža. Luka Žužič, kmet iz Nuštra na Hrvaškem je rad pil vinca. Na novega leta dan se je zopet napil vinske kapljice. Prišel je domov slabih nog. Žena ga je zmerjala, mož pa jo je dolgo časa mirno poslušal. To je hudo ženo še bolj razdražilo, pograbila je sekuro in možu preklala glavo.

Potres je porušil v okraju Tiflisu 10 vasij.

Vzorna država je Italija. Tako pišejo lahonski listi. Tisti, ki jo poznajo, trdijo drugače. Zelo vzoren red je vladal v Italiji na sveti večer. Ta večer se je ondi primerilo dvajset umorov in dva umora lastnih očetov.

Pijance ozdravil bode zdravnik dr. Sappelier. Trdi, da je izumil serum, s katerim dobi pijanec grozen gnus do pijače.

Zver. V dunajski bolnici se je na novega leta dan neki jetični bolnik zaklal v trenutku, ko mu je duhovnik hotel podeliti zadnje sv. zakramente.

Obešena je bila na Dunaju 2. jan. Julijana Hummel, ki je svojega otroka toliko časa trpinčila, da je umrl. Pod vislicami je zatrjevala, da je nedolžna. Njenega moža je cesar pomilostil na dosmrtno ječo.

Velikansko nemško industrijalno podjetje je Kruppova tovarna topov. Dela daje 44.087 uradnikom in delavcem.

Nesreča v rudokopu. V Bronsvilu v Pensilvaniji (Amerika) je nastal požar v rudokopu. Šest ljudi je bilo takoj mrtvih, 45 zasutih.

25 delavcev zastreprilo se je v Mutikišnovi tovarni v Moskvi. Pili so zastrupljen čaj.

Otrok — samomorilec. Na Dunaju se je hotela umoriti neka 13letna šolarica. Skočila je z okna na dvorišče, pa priletela na kup snega. Poškodovana se ni nič.

Levi raztrgali so v dunajskem „Thiergartenu“ nekega paznika, ko je neprevidno čedil jim kletko.

Wiener Jahres Chronik von der ältesten Zeit bis auf die Gegenwart Von A. v. G. Wien 1899. Znabiti se ugane, kdo je spisal to knjigo, obsegajočo 127 strani. Dunajčanom bode kronika gotovo všeč, ker so v njej z veliko skrbljivostjo zbrani v kronološkem redu vsi važnejši dogodki, ki se tičejo razvitka avstrijskega prvostolnega mesta, od Kristusovega rojstva do danes. Za poskušnjo naj podamo mal odlomek. L. 1683. Posebno znamenito je to leto za Dunaj. 200.000 Turkov je oblegalo mesto. Grof Starhemberg je čvrsto branil mesto 61 dni. Prišla sta mu na pomoč in prinesla rešitev vojvoda Lot-

rinški in poljski kralj Sobieski. Preden so naskočili sovražnika, brala se je sv. maša na Leopoldovi gori. Navzočih je bilo 30 knezov, ministriral je pri sv. maši sam kralj Sobieski. Potem so šle vse pomožne vojske nad Turka. Obupno so se branili Turki, a vendar so nato začeli bežati, pustivši v taboru vse imetje. Med plenom se je našlo 2 milijona gl. v denarjih, 20.000 komadov goveje živine itd. Na obeh straneh je padlo pri tem obleganju po 50.000 ljudi. Vsa dunajska predmestja so bila razdejana. Vsled izkušenj, dobljenih pri tem obleganju, se je ukazalo, da 600 korakov od mestnega ozidja ne sme stati nobena hiša. Tako je nastal Glacis. samo na Naschmarktu se je v ta namen moralo podreti 50 hiš. — V ulici Neustift se sezida to leto cerkev s samostanom, katero imajo od l. 1810. Mehitaristi. — Zgradi se dalje Starhemborgova palača, kjer je sedaj poslopje naučnega ministerstva. Utemelji se preskrbovalnica v Neubau-u — Pogori samostan pri Šotih. — To leto je Poljak Kolšički napravil na Dunaju prvo kavarno. V turškem taboru se je dobilo velike množine kave, ki je bila dotlej na Dunaju še precej neznana. Kolšički jo je začel kuhati in kmalu se je Dunajčanom priljubila. Za časa Marije Terezije je bilo na Dunaju že 11 kavarn, danes jih je pa 675.

Društva.

Shod obrtnikov vršil se bode v nedeljo dne 7. januarja dopoldne ob 10. uri v gostilniških prostorih „Rokodelskega Doma“, Komenškega ulica št. 12. Sklicuje ga „Konzervativno obrtno društvo“. Vspored bode: 1. Občni zbor zaveze okrajnih bolniških blagajn v Trstu. 2. Shod obrtnikov v Pragi. 3. Škofovski zavodi in obrtniki. 4. Sprememba obrtnega reda v državnem zboru, poroča drž. poslanec dr. Krek. 5. Raznoterosti. Razvidi se, da je vspeh jako zanimiv. Želeti je, da se shoda udeležijo g. obrtniki v polnem številu.

Javno predavanje. Prihodnjo sredo predava ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Kotoliškega Doma“ drž. poslanec dr. Krek. K obilni udeležbi vabi odbor „Slov. kršč. soc. zveze“.

Redni občni zbor „Naše Straže“ v Ljubljani za leto 1899. se bo vršil dne 14. januarja 1900 dopoldne ob 11. uri v Trstu v „Slavjanski čitalnici“ s sledečim vspehom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Sklepanje o poročilu načelstva. 5. Volitev treh pregledovalcev računov. 6. Eventualni predlogi in sklepi o njih. Načelstvo.

Vabilo k veliki veselici, katero priredita Št. Peterska moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani v nedeljo, dne 7. januarja 1900. leta v Sokolovi dvorani „Nar. doma“. Vstopnina za osebo 20 kr. Začetek veselice ob 6. uri zvečer.

Pekovsko strokovno društvo za Kranjsko priredi 14. januarja 1900 v hotelu pri Lloydju v Ljubljani veliki „pekovski ples“ s prijaznim sodelovanjem slavne godbe „Ilirije“. K mnogobrojnemu obisku vabi uljudno Odbor.

Slovensko delavsko stavbinsko društvo v Ljubljani je v preteklem letu imelo 73.000 gl. prometa.

Russkij kružok v Ljubljani. Pravila tega društva, katerega namen bo, gojiti učenje ruskega jezika, so že potrjena.

Društvo Kneippovcev v Ljubljani bode imelo 7. t. m. ob 10. uri dopoldne svoj prvi občni zbor v mali dvorani „Mestnega Doma“. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za zdravljenje z vodo.

Društvo veleposesnikov se snuje na Gorškem, kakor poroča „Soča“.

Jubilejno podporno in hranilno društvo učiteljic je imelo svoj prvi občni zbor dne 30. dec. m. l. v „Nar. Domu“ v Ljubljani. Razun običajnih točk sta bili na dnevnem redu tudi 2 predavanja: „Ženska ročna dela“ in „Naše dekliške šole“. — Gdč. predsednica pozdravi udeleženke prav prisrčno — vendar z obžalovanjem konstatuje, da mnogih ni, katerih bi bilo pričakovati vzpričo tako blagim namenom, kakor je ima to društvo. Gdč. tajnica poroča o delovanju

in stanju društva v baš minulem letu. Društvo šteje nad 50 pravih članov in 3 podporne. Najmarljivejši je radovljiški, zatem kočevski, kranjski, črnomeljski in novomeški okraj. Manj članov šteje Ljubljana in nje okolica, logaški, krški, kamniški in litijski okraj. Brez vsakega člana je postojinski okraj. — Odbor je imel 2 seji — o Veliki noči in 9. nov. Iz poročila gdč. blagajničarice povzamemo, da je imelo društvo 184 gl., 80 kr. dohodkov, stroškov pa 7 gl. 44 kr. V hranilnici je naloženih 170 gl. v zasebni blagajni 7 gl., 36 kr. O točki „Ženska ročna dela“ dela je poročala gdč. Vita Zupančič, Metlika, zanimivo in stvarno o osobito senčnatih straneh tega pouka. Ker se bode to veleznimivo poročilo tiskalo v pedagoškem listu, naj navedem tu le vsprejete resolucije: 1. Uvedejo naj se na Kranjskem, kakor je na Štajarskem, učiteljice ženskih ročnih del. Kjer to ni mogoče, naj se ta pouk primerno nagradi učiteljici, ki ga oskrbuje. 2. Krajni šolski sveti naj določijo primerno vsoto v proračun za potrebni material, katerega naj dobe učenke brezplačno, kakor je to že vpeljano na obrtnih šolah. 3. Naši zastopniki v krajnih šolskih svetih naj nam preskrbe za ta pouk potrebnih učil. Šolski muzej pa naj bode v tem merodajen vodnik. O točki „Naše dekliške šole“ je poročala gdč. J. Miklavčič — Kranj. Ker se tudi to obširno poročilo da v natis, slede naj tu le resolucije. 1. Pri učnih načrtih za dekliške šole treba gledati bolj na to, da se pouk uglaablja — nego stvarina širi. 2. Naj se ustanove istinite meščanske šole, ki bodo pristopne širšim slojem in bodo dale dekletom podlago za nadaljno strokovno izobraženje. 3. Na teh šolah naj se nastavijo učiteljice, izprašane za meščanske šole — pa tudi s plačo in pravicami meščanskih učiteljic. 4. Šolske oblasti naj se tudi pri nas izrekô za dekliške 6razredne srednje šole na temelju 5 razrednih ljudskih ali pa 3razrednih meščanskih šol, kakoršne je zamislilo naučno ministerstvo uže l. 1897. — ter v to svrhu uže storilo pripravljalne korake. (Glej „Wiener Abendpost“ z dne 3. nov. 1899. l.) Te šole bi imele tudi nadaljev. strokovne oddelke. 5. Učiteljice moramo stati vedno na braniku svojih pravic. Ker se nam z mnogih strani hočejo kratiti, zato potrebujemo tesne organizacije. Brez te ne dosežemo ničesar. Vse točke so bile vsprejete. Pregledovalkam računov so bile izvoljene. Žrjav Ema, Praprotnik A. in Mrva R. Odbor je bil znova izvoljen. Samostojni predlogi so se stali: 1. Društvo učiteljic deluj v soglasju z ostalimi učit. društvi na to, da se izpraznjena učit. mesta podeli po postavno predpisanem potu in v postavno določenih rokih — ne pa, kakor že delj časa sem — kar „pod roko — z izgovorom“, da velja le začasno. Dotični napravi izpit, služba se defin. razpiše (v zelo prikrašanem roku) in kdo naj bi izpodrival uže tam bivajočega? Starejši kompetenti pa čakajo leta in leta, kje se jim bode kaj odprlo. (Predlog gdč. Zupančič.) — 2. Zavezi učit. društev se vpošlji prošnja za brezplačni vsprejem našega društva, ker do sedaj še ni v položaju, da bi plačevalo prispevke. (Predlog gdč. Zupan.) — 3. V dosego boljše organizacije vpeljati je v društvo tudi člane (učiteljice), ki bodo plačevali 1 gl. letnega prispevka. Imele bodo vse pravice — samo do bolniških podpor ne. Pravila se v tem smislu popravijo in znova predlože v potrdilo. (Predlog gdč. Miklavčič.) — 4. Društvu učiteljic bode delovati zoper to (!), da se na najboljših krajih, mestih in trgih ustanavljajo redovniške šole (šolskih sester in drugih inozemskih redov) in sicer ne iz mržnje do redovnic, temveč le v lastnem interesu, kajti s tem se pobere najboljša mesta za učiteljice. (Predlog gdč. Clarici M.) Konečno nasvetuje gdč. Demšar, naj se naše društvo — z ozirom na to, da mu je pospeševati le stanovske koristi učiteljic — odločno odpove vsakemu prepiru na šolskopolitičnem polju. Obvelja. — Zborovanje je trajalo 2 uri.

Slovenskih društev na Dunaju je 134.

„Geografsko društvo“ se je osnovalo v Zagrebu. Svoje delo bode posvečevalo v prvi vrsti preiskovanju hrvatske zemlje. Duša novemu društvu bode dr. H. pl. Hranilović,

GLASNIK.

Delavska pisarna.

Slovensko krščansko-socialno gibanje med delavci potrebuje središča. Zato se je ustanovila krščansko-socialna zveza, ki s svojimi predavanji, shodi, izdavanjem gledaliških iger in drugimi dejanji krepko deluje. Da bo to delovanje še uspešnejše, se osnuje v njenem okviru delavska pisarna, ki jo bo vodil v to izvoljeni naš član, ki bo ob enem tudi urednik „Glasnika“ pri „Slov. Listu“. Izprevideli smo namreč, da nam je treba posebnega, sposobnega moža, ki bo samo naši stvari služil.

Čuditi se moramo, koliko smo mogli doseči že doslej s sedanjimi močmi. Vsak, kdor je dosedaj sodeloval, ima svoje stanovske posle, ki so toliki, da mu njihovo izvrševanje vzame tako rekoč vse moči. Namesto potrebnega odpočitka pa mu je bilo treba še hujše delati v naših organizacijah. Ne pozabimo, da so delali v tem oziru skorej brez izjeme sami delavci. Koliko shodov, koliko sej in posvetovanj, koliko družega dela so izvršili med temi leti, kar je oživela naša organizacija, to ve samo tisti, kdor je bival sredi med njimi. Čast jim vsem tistim, ki so s tako vneto izvrševali težke posle pri organizacijskem delu slov. kat. del. društva, ki so z občudovanja vredno požrtvovalnostjo časih cele noči darovali težkemu delu v delavskem konsumnem društvu v Ljubljani, pri Stavbenem društvu, pri Čebelici, pri Zvezi ki so pa poleg Ljubljane mislili in delali tudi za vse slovenske pokrajine!

Ognjišče vsi krščansko-slovenski organizaciji tudi med kmetiskim stanom je bilo dolgo časa naše ljubljansko delavsko društvo. Od tod so se širile misli, od tod pa tudi poduk o praktičnem delovanju. Ljubljanski krščansko-socialni delavci so se proslavili pred celim slovenskim svetom in kdor ima še kaj smisla za nesebičnost, za vzorno ljubezen do načel in do bližnjega, jim ne more odrekati svojega spoštovanja.

Ni brez zasluge, kdor vodi započeto delo, toda po pravici lahko rečemo, da je bilo težje delo v naših razmerah začeti, nego je nadaljevanje. In da so se ob tem začetku ubogi delavci tako sijajno izkazali, to je njihova neveljavna zasluga. Tem bolj, ker razmere in socialistična agitacija silijo delavce po celem svetu v nasprotje, v boj proti drugim stanovom. Naših delavcev krščansko-socialno mišljenje je prebilo to smer in je pokazalo v vzornem sijaju, koliko zmora krščanska značajnost in plemenita požrtvovalnost.

Vedno bolj pa vidimo, da vsega dela, ki je nujno potrebno, ne zmagujemo v sedanjih razmerah. Zato smo ustanovili delavsko pisarno. S 1. februarjem jo otvorimo. Svoj sedež bo imela v prostorih slov. kat. delavskega društva v „Katoliškem domu“ v Ljubljani.

Oskrboval jo bo, kakor smo že rekli, urednik delavskemu delu „Slovenskega Lista“. Odprta bo vsak dan razven nedelj in praznikov od 8—12 vsakemu članu naših v kršč. soc. zvezi stoječih organizacij. Opravljala bo posredovanja za delo našim članom. Natančnejša določila v tem oziru bomo še naznanili. Prepričani smo, da bo ta društvena posredovalnica storila mnogo dobrega. Uredili jo bomo — seveda po naših skromnih razmerah — tako, kot je vrejena delavska posredovalnica dunajskega mesta. Ker bo poslovala brezplačno in bo omejena samo na naše ude, bo brez dvojbe upravičeno dopolnilo mestne ljubljanske posredovalnice, ki bo posredovala le proti plačilu.

Dalje bo ta pisarna svojim članom preskrbovala pouk in pomoč v raznih zadevah delavskega življenja. Ubog delavec se velikokrat ne ve kam obrniti za kak svet, za to, da se mu napravi kaka prošnja, da se mu pomaga do njegovih pravic. Vsak član krščanske-socialne zveze se bo lahko v omenjenem času oglasil v pisarni in tam se mu bo brezplačno postreglo. Znano nam je mnogo žalostnih slučajev, ko je delavec iskal sveta in pomoči pri advokatih, in se mu je odgovorilo, naj naprej toliko in toliko

plača. Ker ni zmogel zahtevane svote, ga je advokat odslovil in vsa njegova važna stvar je splavala po vodi. Udje naših organizacij se bodo lahko po svojih društvi tudi pisмено obračali na našo pisarno.

Zveza med središčem in med društvi bo v vseh ozirih oživela po pisarni. Pri ustanavljanju društev, zlasti strokovnih zvez, glede na shode, na edinost pri poslovanju, na agitacijo bo zveza lahko mnogo točnejše izvrševala svoj posel, nego doslej. Dopisovanje bo lepo vrejeno in moč vzajemnega duha se bo utrdila.

Pripomniti pa moramo, da ta pisarna ne bo plačana iz „delavskih žuljev“, marveč da je požrtvovalna ljubezen do slovenskih delavcev za dlje časa zagotovila naši pisarni gotov obstoj.

Če bodo naši člani tako umevali našo ustanovo, kot jo je treba umevati, ne dvomimo, da smo postavili z njeno ustanovitvijo nov temelj krepkemu nadaljnemu razvoju naše organizacije. Koristi se bodo kmalu pokazale in bodo spričevale, da je med krščanskimi socialci na Slovenskem res prava, dejanska vnema za delavski stan.

Trdno stojmo, kakor hrast!
Delu pojmo slavo, čast!

Delavske drobtine.

Vseslovenski delavski shod se bode vršil o binkoštih v Ljubljani. Preložil se je, ker so od raznih naših organizacij došle prošnje, naj se vrši tedaj, ker bi mnogim udeležba 6. in 7. t. m. ne bila mogoča.

Tobačna tvornica v Ljubljani je med večjimi podjetji z ozirom na zračne delavske prostore najlepše vravnana. Zato je tem pomenljivejša, če si ogledamo, kako je z zdravjem med njenimi delavci in delavkami. Po poročilu generalne direkcije na Dunaju l. 1897. je Ljubljana po številu obolelih delavcev in delavk na petem mestu med vsemi 30. tobačnimi tvornicami v Avstriji. Na 1000 delavskih oseb jih umrje v Ljubljani 15,8, tako da je v tem oziru ljubljanska tvornica na prvem mestu. Nikjer ni toliko umrlih, kot tu. Večinoma umirajo za jetiko. — Ne smemo pa prezreti, da je na temelju uradnih podatkov (Statistische Monatschrift 1899; Bratasevičev spis: o umrljivosti v mestih str. 169) Ljubljana med zdravejšimi mesti naše države. Med 1000 prebivalci jih umrje povprek v večjih mestih 20,6; v Ljubljani pa le 19,6. Splošno je po vseh planinskih krajih umrljivost do 15. leta precej visoka; potem pa pada in primerno mnogo več ljudij učaka višje starost. — V tobačni tvornici imamo domača brez izjeme ljudi od 15—50 leta. Od 15—30 leta umrje povprek po 334 na 10.000 ljudij; od 30—50 pa 49,4; torej pridejo povprek na 1000 ljudij 4,14 smrti. Primerjajmo sedaj: V Ljubljani, ki je torej razmerno zdravejše mesto, nego so druga, bi moralo dosledno biti tudi v tobačni tvornici manj mrličev, nego drugod. Že po tem računu bi prišle na 1000 delavcev in delavk samo štiri smrti; umrje jih pa do mala šestnajst. To spričuje, da je umrljivost med delavskimi osebami v tobačni tvornici štirikrat večji, nego drugod po mestu. Če je tako v tobačni tvornici, lahko rečemo, da je po drugih tvorniških podjetjih še slabše. Odkod je ta grozni razloček? Kaj sili v smrt delavce in delavke v tako obilnem številu? Za to nimamo in ne moremo imeti družega odgovora, nego: njihove žalostne razmere. Zdravniško je dokazano, da zdelovanje tobaka samo na sebi ne škoduje. Pač pa škoduje nezadostna hrana, škodujejo pasje luknje, v katerih morajo stanovati delavci in delavke, škoduje pičli zaslužek, ki jim ne daje toliko, da bi si mogli utešiti nujne potrebe svojega življenja. Od raznih krajev čujemo, kako lahko nepopisno britke razmere silijo delavke v nenravno življenje. Našli so se tudi slovenski listi, ki so v podli nesramnosti ravno to trdili o delavkah v ljubljanski tobačni tvornici. To je naravnost grda, obrekljiva laž. Kdor pozna razmere med delavkami v ljubljanski tobačni tvornici, mora priznavati, da velika večina med njimi živi vzgledno v kljub vsem pastem, ki jim jih nastavljajo pohotni zastopniki tistih stanov, ki

vijejo nosove in v umazani hinavščini hlinijo svoje npravno ogorčenje ko govore o „fabričankah“ ali „cigararicah“. Toliko dobrih src, toliko zlatih rok, ki pri vsem svojem ubožtvu skazujejo še dela usmiljenja, toliko vstrpljive ponižnosti, potrpežljivosti in žive pobožnosti, kakor med njimi, ne najdeš drugod. Ko bi se tobačnih in drugih delavk npravnost primerjala z npravnostjo v drugih stanovih, bi bilo več razločka, nega pri umrljivosti. Tu bi pa drugod poskočili za več nego za štirikrat. Treba nam je enkrat to povedati v javnosti: preštejte vzgledne hčere, ki s svojim zaslužkom v tovarni živé svoje uboge stariše, svoje nedorastle brate in sestre; preštejte žene, ki jih je skrb za družine gnala v tvornico in ki zmučene od dela hite nazaj k svojim delat iznova kot matere in gospodinje; preštejte pridna dekleta, ki si utrgujejo od ust svoje krajcarje, da bi si zagotovile pošteno življenje, preštejte milodare, ki jih dajejo te revice svojim bolnim tovarišicam, ubožcem, tudi revnim dijakom; pogledajte njihovo vnemo za božjo čast in potem — sodite! Da je kaka pleva med njimi, kdo se bo čudil? Mi se čudimo, da je tolika večina dobrih — v njihovih razmerah. Revščina, ki zija iz številnih njihove umrljivosti, jih ne skvarja. Zato je pa vredno, da se potegnemo zanje. Zveste družice so nam krščanske delavke v naši borbi za krščanski socializem in ponosni smo nanje. Navedeni podatki pa kažejo, da je treba državo resno opominjati, naj se spomni delavcev in delavk v ljubljanski tobačni tvornici in naj jim njihovo delo tako plača, da jim ne bo treba vsled pomanjkanja v mladih letih v tolikem številu legati v mrzli grob!

Velika stavka premogarjev v okraju Köflach in Voitsberg na Štajarskem pričela se je te dni. V nedeljo 31. decembra se je vršil v Köflachu velik shod, katerega se je udeležilo 1400 premogarjev. Griesmayer je poročal o pogajanjih, ki so jih imeli zastopniki premogarjev z gospodarji premogovnikov dvakrat. Pogajanja so se povsem razbila, minimalne plače niso mogli določiti, rokodelcem, v premogovnikih nastavljenim, niso hoteli gospodarji plače nič zvišati, osemurnega delavnika nočejo uvesti, zaslužka nočejo vsak teden izplačevati, stanovanja nočejo tudi neoženjenim delavcem dajati. Vso krivdo, da so podjetniki vse zahteve delavcev kar odklonili, nosi köflaški vodja Rochlitzer. Soglasno se je vsprejela resolucija, da ustavijo vsi premogarji v tork 2. januarja delo. Celotno ženske so z vso silo zahtevale splošen štrajk. Enak shod se je vršil istega dne v Voitsbergu, katerega se je udeležilo nad tisoč delavcev, ki so soglasno vsprejeli enako resolucijo. — Že zdaj se prav živo občuti v Gradcu nedostajenje premoga, česar je nedostaten železniški promet kriv. Zdjaj bo treba Gradčanom skoraj naravnost prezebat. Stavka premogarjev je povzročila tudi, da so morale ustaviti delo nekatere večje tovarne, ki jih köflaški in voitsberški premogovniki zalagajo s premogom. Ker je delavstvo precej dobro organizovano in za stavko pripravljeno, bodo se morali bržkone podjetniki udati, ako ne bodo zopet brezvestni voditelji speljali siromaških delavcev na led, kakor se je zgodilo leta 1892. Stavkujoči delavci so pregovorili še druge tovariše, da so popustili delo. Stavka jih nad 3000. Mir se še ni kalil. Vender je v sredo dne 3. januarja na zahtevo voitsberškega glavarja dr. Herzoga prišel en bataljon vojakov v Köflach in Voitsberg. Vse prebivalstvo simpatizuje z delavci, ogorčenost radi trdosrčnosti kapitalistov köflaške družbe raste tudi med meščanstvom. Delavci upajo, da bodo v stavki vztrajali lahko več tednov. Mestni svet v Gradcu si prizadeva na vse kriplje, da dobi premoga iz Trbovelj. Inspektorat južne železnice je odredil, da naj 60 vagonov prevažajo premog iz Trbovelj v Gradec. Vrše se dogovori mej odposlanci delavcev in upravo. Posvetovanja se je udeležil tudi dvorni svetnik Zechner z Dunaja. Zanimivo je, kar piše „Grazer Tagblatt“ o došlem vojaštvu. Pravi, da je prišlo vojaštvo na lice mesta le radi slovenskih delavcev, katerih je ondi 400.

Nezgode pri delavcih. Po uradnem poročilu, ki je nedavno izišlo, podajamo svojim bralcem sliko, iz katere razvidijo, koliko nesreč

se zgodi med delavci pri njihovem delu. L. 1897. so se dogodile te le nezgode:

Zavarovalnica za slučaj nezgod	Ubityh	Ranjeni za vedno nesposobni za delo	Ranjeni, nad 4 tedne nesposobni za d. lo.	Ranjeni, manj kot 4 tedne nesp. za delo
Dunaj	164	1822	3574	20906
Solni Grad	65	331	673	1209
Praga	200	1452	3669	8267
Brno	154	772	1903	7833
Gradec	45	278	811	2967
Trst	29	140	468	1302
Levov	105	91	557	946
Avstr. železnice	167	160	2031	6183
Skupaj	929	5046	13686	49622

Torej 929 žrtev je padlo ubityh na delavskem bojnem polju l. 1897., in koliko drugih poškodb! Tu se ne čuti, da bi bil naši družbi najdražji kapital — človek. Podjetniki celo hočejo, naj bi se zavarovanje za nezgode še omejilo. Število poškodb narašča od leta do leta s številom delavcev vred. Omejiti bi se dalo samo s socialnimi pomočki, pred vsem s tem, da bi se pri vseh nevarnih delih znatno skrajšal delavnik. O tem nočejo slišati kapitalisti, pa tudi država ne.

¹⁾ Ergebnisse der Unfallstatistik, Wien 1899, str. 7.

„Zbirka ljudskih iger“.

Izdaja „Slov. kršč. zveza v Ljubljani“. — I. snopič obsega tri igre. — Cena 40 kr., po pošti 45 kr. 98 (2-2)

Dobiva se pri „Zvezi“ in v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani.

Slovenski posestvi ob meji na prodaj!

I. V prijetnem kraju **Spodnje Štajerske** je na prodaj večje posestvo z novim mlinom in dobro obiskano gostilno. V kraju je pošta. Posestvo bi ob najmanjšem trudu dajalo lepe dohodke.

II. V štajerskem trgu je na prodaj pod zelo ugodnimi pogoji lepa nova hiša, ki je pripravna za kako prodajalnico. Tudi za posestnike je zelo pripravna, ker je poleg tudi nekaj zemljišča, obstoječega iz njiv, travnikov in gozda! — **Da ne prideta posestvi tujcem v roke, izposluje „Naša straža“ izredno nizko ceno.**

Prijave vsprejema „Naša straža“ v Ljubljani, ki daje tudi potrebna pojasnila.

99 (3-3) Načelstvo „Naše straže“.

Gabr. Piccoli,
lekarnar „pri angelu“,
dvorni založnik
Nj. svetosti papeža Leona XIII.
v Ljubljani,
Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sredstvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno skatljico tinkture za želodec z 12-terimi stekleničkami in jeden lonček Glicerin Crème.

S spoštovanjem **Tomaž Dobek,**

Pošljite mi s poštanim povzetjem pod spodaj stojecim napisom 24 stekleničic izvrstne »želodčne esence«, ki se rabi z najboljšim uspehom.

20 (41) **Jožef Černko,** župnik, Vuhred. — Štajarsko.

Pošljite mi s poštanim povzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporočajo in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem **Ivana Vidar** pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja, S. Domenica d'Albona, Istria

Tinktura zoper kurja očesa

gotovo najboljšo sredstvo za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd. Steklenčica z rabilnim navodom 25 kr. Dobiva se v 61 (26)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“ M. Leustk-a v Ljubljani.

Lekarna Piccoli, Ljubljana,
priporoča

čisto medicinalno ribje olje najboljših vrste,

katero se nikakor ne sme zamenjavati s slabo dišečim kmečkim ribjim oljem, po najnižji ceni, ker se je vsled velikega lova ugodno nakupil. 88 (10-7)

Steklenica do 1/4 kg. vsebine 40 kr., 10 steklenic 3 gld 50 kr. Po pošti se pošilja proti poštenu povzetju.

Redka priloznost za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a

mizarski pohištveni obrt

v Ljubljani 73 (18)

na Dunajski cesti št. 15 (v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno

zalogo

vsakovrstnega likanega in politiranega

pohištva

Narcčila se točno izvršujejo.

Cenilnik s podobami zastoj* in franko.

Redka priloznost za nakup pohištva.

Najnižje cene. Največji izbor. Skrbno izdelovanje. Popravila. L. Mikusch, tovarna dežnikov, Ljubljana, Mestni trg 15.

21 (-)

Pravo **plzensko pivo** iz združne pivovarne vedno popolnoma sveže v sodih in steklenicah se dobiva v zalogi **Ivana Gorjupa** v Ljubljani. Telefon: št. 20 97 (10-3)

Zkaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedo, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata z preljubljenem okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeti pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, kateri okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovico vsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljšo nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krideljujoča in krepčujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kathreiner«.